

Nastroje na rynku pracy w drugiej połowie sierpnia

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Sytuacja w zakładach pracy.....	1
Oceny	1
Przewidywania.....	3
Poczucie zagrożenia bezrobociem.....	6
Sytuacja na lokalnych rynkach pracy.....	8

Co miesiąc badamy opinie Polaków na temat rynku pracy. W drugiej połowie sierpnia¹ zapytaliśmy o obecną i przewidywaną sytuację zawodową osób pracujących zarobkowo oraz ich poczucie zagrożenia bezrobociem. Wszystkich dorosłych respondentów poprosiliśmy o ocenę sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Oceny

W drugiej połowie sierpnia większość pracujących zarobkowo (61%) dobrze oceniła obecną sytuację w zakładach pracy, przy czym 52% spośród nich określiło ją jako dobrą, a 9% jako bardzo dobrą. Co czwarty badany (25%) uznał, że jest ona ani dobra, ani zła. Więcej niż co ósmy pracujący (12%) negatywnie postrzegał warunki w swoim miejscu pracy – 10% respondentów z tej grupy uważało je za złe, a 2% za bardzo złe.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (400) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

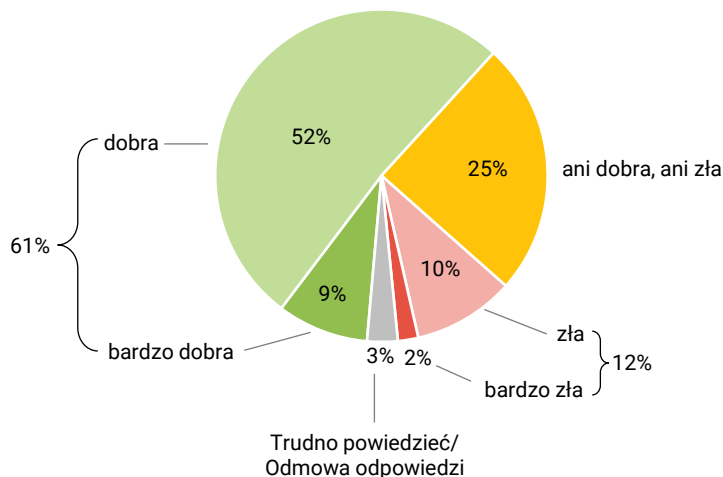
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 14 do 27 sierpnia 2023 roku na próbie liczącej 1024 osoby (w tym: 61,9% metodą CAPI, 24,8% – CATI i 13,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

CBOS

RYS. 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:

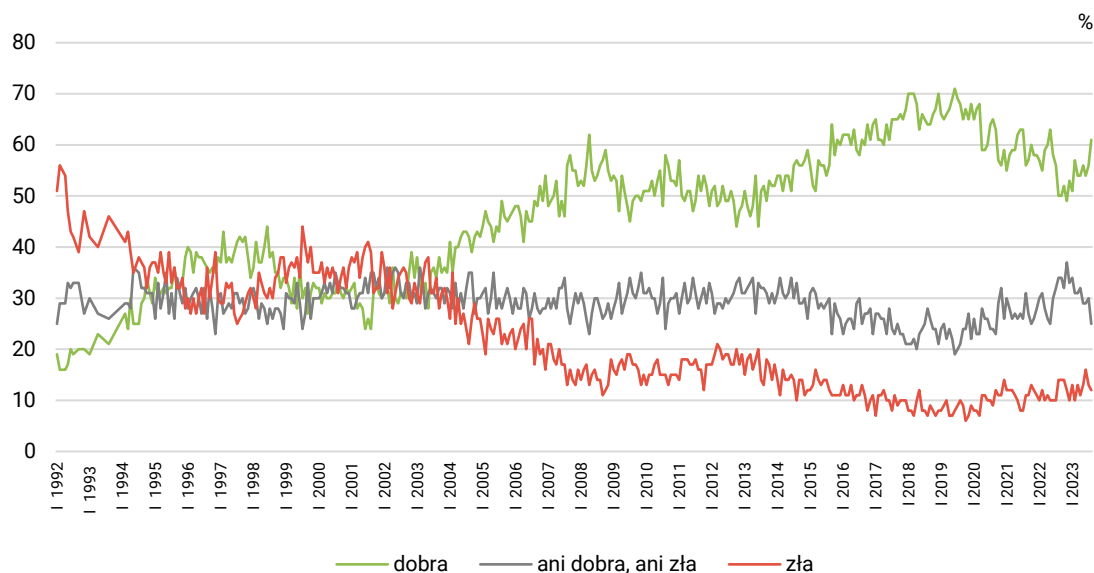
ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=580)

W stosunku do lipca odnotowaliśmy poprawę ocen aktualnej sytuacji w zakładach pracy – o 5 punktów procentowych wzrósł odsetek uważających, że sytuacja w ich miejscach pracy jest dobra, i o tyle samo ubyło postrzegających ją jako ani dobrą, ani złą.

CBOS

RYS. 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?*
Czy jest ona:

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Warto zauważyć, że ostatnio tak dobrą ocenę sytuacji w zakładach pracy obserwowaliśmy w maju 2022 roku.

TABELA 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
N*	609	595	637	583	591	568	588	564	553	610	596	597	561	580
	w procentach													
– dobra	56	50	50	52	49	53	51	57	54	54	56	54	56	61
– ani dobra, ani zła	32	34	34	32	37	33	34	31	31	32	29	29	30	25
– zła	10	14	14	14	12	10	13	10	13	11	13	16	13	12
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	2	2	2	2	2	4	2	3	2	3	2	1	1	3

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Zróżnicowanie opinii na temat bieżącej sytuacji w zakładach pracy widoczne jest w podziale na sektory zatrudnienia. Najlepiej aktualną sytuację w zakładach ocenili pracownicy spółek właścicieli prywatnych i państwa (70%). Nieco mniej zadowolonych było wśród zatrudnionych w instytucjach państwowych lub publicznych oraz w sektorze prywatnym poza rolnictwem (po 61%). Z kolei negatywnie sytuację tę ocenił blisko co czwarty badany (23%) pracujący w prywatnym gospodarstwie rolnym.

Postrzeganie obecnej sytuacji w zakładach pracy wyraźnie zależy od oceny własnych warunków materialnych. Im lepiej badani postrzegają swoje warunki materialne, tym lepiej oceniają sytuację w zakładach pracy, i odwrotnie – im gorszy ogląd własnych warunków materialnych, tym mniejsze zadowolenie z sytuacji w miejscu pracy. Co ciekawe, podobna zależność nie zachodzi między wysokością dochodów na jedną osobę w rodzinie a postrzeganiem obecnej sytuacji w zakładzie pracy.

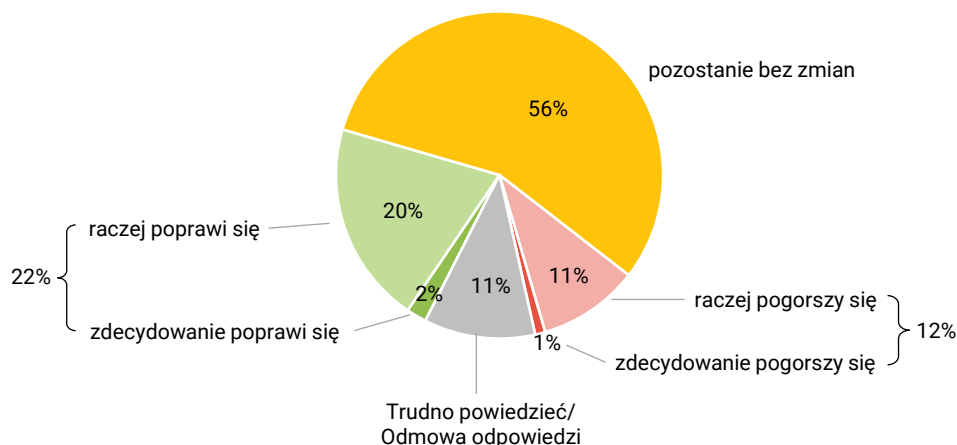
Biorąc pod uwagę grupy społeczno-zawodowe, najbardziej wyróżniają się tu dwie grupy. Pozytywne oceny najczęściej wystawiali robotnicy niewykwalifikowani (79%). Natomiast najwięcej niezadowolonych w tej kwestii odnotowaliśmy wśród rolników (23%) – zob. tabelę aneksową 1.

Przewidywania

Sierpniowe prognozy dotyczące ewentualnych zmian sytuacji w zakładach pracy w ciągu najbliższego roku były optymistyczne. W porównaniu z wcześniejszym pomiarem zmniejszył się odsetek nieoczekujących zmian w najbliższym czasie (56%, spadek o 3 punkty procentowe) i przybyło pracujących spodziewających się poprawy (22%, wzrost o 2 punkty). Spadł również udział obawiających się pogorszenia (12%, spadek o 2 punkty).

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=580)

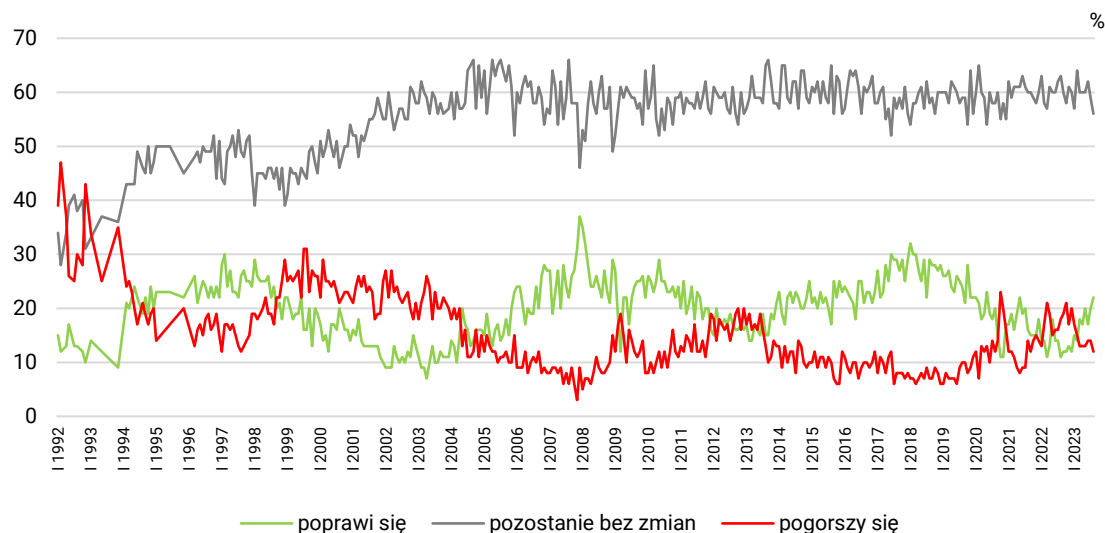
Warto zaznaczyć, że w sierpniu odsetek osób spodziewających się poprawy sytuacji w swoim zakładzie pracy był najwyższy od maja 2021 roku, i jednocześnie liczba pracujących zawodowo, którzy obawiali się pogorszenia sytuacji w firmie, była najniższa od września 2021 roku.

TABELA 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
N*	609	595	637	583	591	568	588	564	553	610	596	597	561	580
	w procentach													
– poprawi się	14	11	12	12	13	12	15	14	18	17	20	17	20	22
– pozostanie bez zmian	62	63	60	58	61	60	57	64	60	60	60	62	59	56
– pogorszy się	16	18	19	21	17	20	17	15	13	13	13	14	14	12
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	8	8	9	9	9	8	11	7	9	9	7	7	7	11

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy*:

* Odpowiedzi respondentów pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Na uwagę zasługuje istotny statystycznie związek między przewidywaniami respondentów dotyczącymi sytuacji w zakładach pracy w ciągu najbliższego roku a oceną ich stanu obecnego. Badani określający aktualną sytuację w swoim miejscu pracy jako dobrą najczęściej uważali, że w następnych dwunastu miesiącach nie ulegnie ona zmianie (62%) albo nawet poprawi się (26%). Natomiast ankietowani źle oceniający bieżącą sytuację najczęściej twierdzili, że w ciągu roku nie zajdą w niej żadne zmiany (26%) albo sytuacja jeszcze się pogorszy (50%). Wśród opisujących aktualną sytuację jako „ani dobrą, ani złą” najliczniejszą grupę (59%) stanowili respondenci prognozujący brak zmian w ciągu najbliższego roku.

TABELA 3

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy* :	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:		
	dobra	ani dobra, ani zła	zła
	procentowanie w kolumnach		
– poprawi się	26	18	12
– pozostanie bez zmian	62	59	26
– pogorszy się	5	12	50
Trudno powiedzieć/Odmowa odpowiedzi	8	12	13

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin (N=580)

POCZUCIE ZAGROŻENIA BEZROBOCIEM

Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia w drugiej połowie sierpnia nieco spadło. W stosunku do wcześniejszego pomiaru wśród pracujących zarobkowo wzrósł odsetek liczących się z możliwością utraty pracy (24%, wzrost o 5 punktów procentowych) i spadł niebiorących takiej sytuacji pod uwagę (73%, spadek o 5 punktów).

CBOS

RYS. 5. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=580)

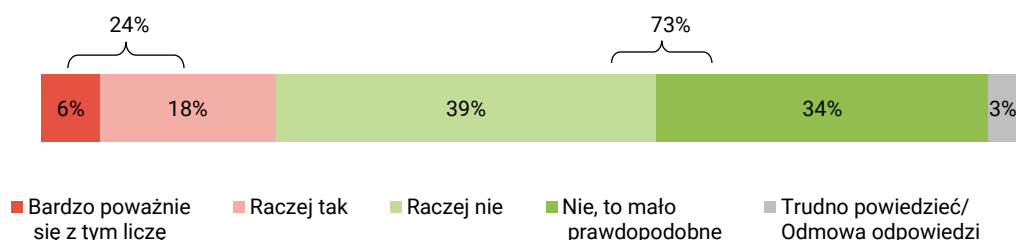

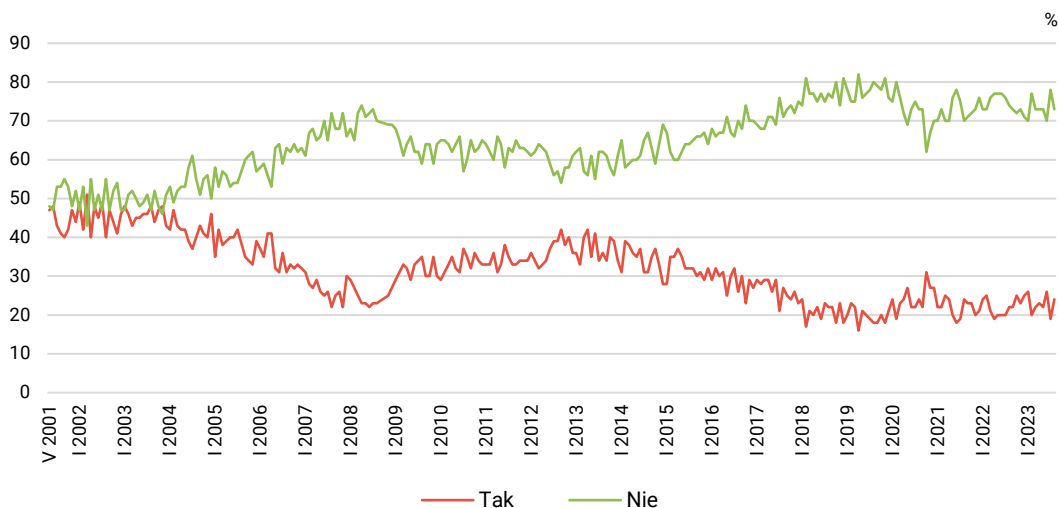
TABELA 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	N=609	N=595	N=637	N=583	N=591	N=568	N=588	N=564	N=553	N=610	N=596	N=597	N=561	N=580
	w procentach													
Bardzo poważnie się z tym liczę	4	5	6	5	6	6	7	5	6	6	6	7	6	6
Raczej tak	16	17	16	20	17	19	19	15	16	17	16	19	13	18
Raczej nie	41	38	43	39	41	37	38	44	41	39	38	40	40	39
Nie, to mało prawdopodobne	35	36	30	33	32	34	32	33	32	34	35	30	38	34
Trudno powiedzieć/Odmowa odpowiedzi	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	5	4	3	3

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

CBOS

RYS. 6. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*

Zsumowano odsetki odpowiedzi: „Bardzo poważnie się z tym liczę” i „Raczej tak” (Tak) oraz „Nie, to mało prawdopodobne” i „Raczej nie” (Nie). Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Na poczucie zagrożenia bezrobociem wpływa ocena obecnej sytuacji w zakładzie pracy. W sierpniu najbardziej pewni zatrudnienia byli pracownicy oceniający aktualną sytuację w swojej firmie jako dobrą (82%). Najwięcej badanych, którzy liczyli się z utratą obecnej pracy, znalazło się wśród określających bieżącą sytuację w swoim zakładzie pracy jako złą (45%), ale jednocześnie znaczna część pesymistów nie brała pod uwagę możliwości zwolnienia (48%). Pracownicy deklarujący aktualnie „ani dobrą, ani złą” sytuację w zakładach pracy w najczęściej twierdzili, że zagrożenie bezrobociem ich nie dotyczy (66%).

TABELA 5

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	procentowanie w kolumnach			
Tak	17	32	45	31
Nie	82	66	48	39
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	2	2	6	30

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin (N=580)

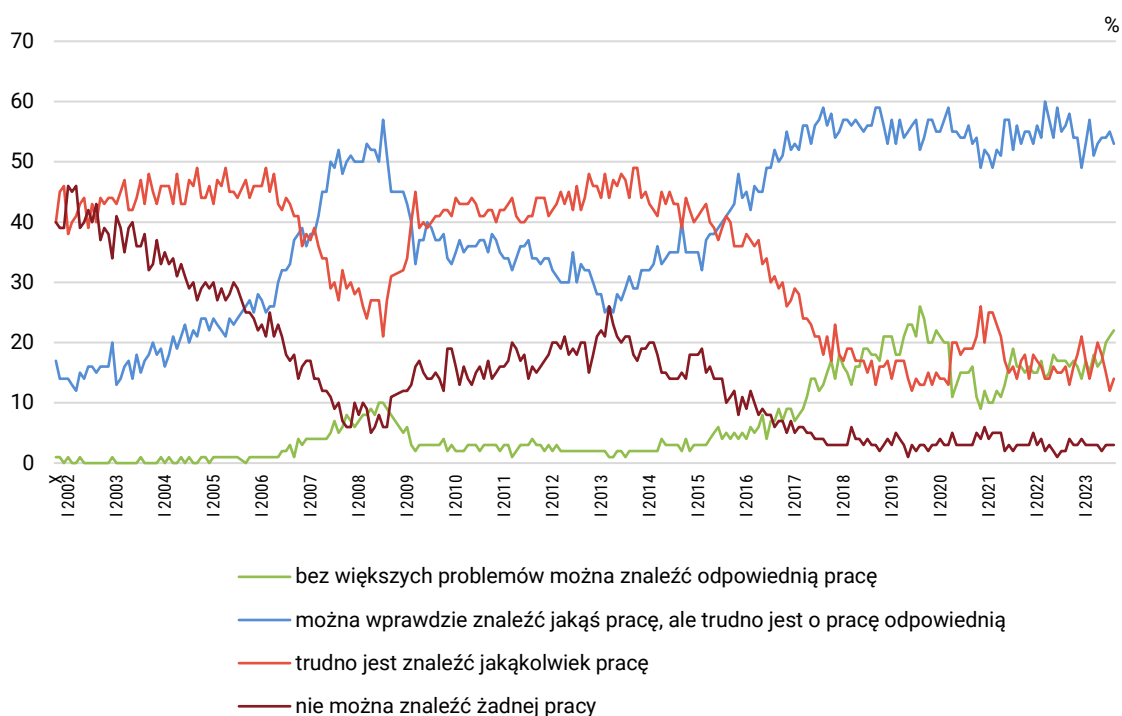
W drugiej połowie sierpnia największe poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia odnotowaliśmy wśród rolników (88% respondentów nie obawiało się utraty obecnej pracy, przy czym 27% raczej się nie obawiało, a 61% uważało, że to mało prawdopodobne). Natomiast największe obawy o swoje zatrudnienie wyrażali pracownicy usług (41% obawiało się utraty aktualnej pracy, przy czym 29% raczej się obawiało, a 12% bardzo poważnie się z tym liczyło) – zob. tabelę aneksową 3.

SYTUACJA NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

W sierpniu – w porównaniu z lipcem – widoczne było niewielkie pogorszenie w ocenach sytuacji na lokalnych rynkach pracy. Przybyło badanych wskazujących na trudności ze znalezieniem pracy w ich miejscu zamieszkania lub okolicy (17%, wzrost o 2 punkty procentowe), a ubyło uważających, że można ją znaleźć lokalnie (75%, spadek o 1 punkt). Blisko co dziesiąty badany nie miał zdania na ten temat (9%, bez zmian).

CBOS

RYS. 7. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie*:

* Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 6

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	17	17	16	17	16	14	17	15	18	16	17	20	21	22
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	55	56	58	54	54	49	53	57	51	53	54	54	55	53
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	15	16	13	16	18	21	17	14	17	20	18	15	12	14
– nie można znaleźć żadnej pracy	2	2	4	3	3	4	3	3	3	3	2	3	3	3
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	11	9	9	10	9	11	9	11	11	8	9	9	9	9

Postrzeganie sytuacji na lokalnych rynkach pracy różni się w zależności od cech społeczno-demograficznych. Brak większych problemów ze znalezieniem odpowiedniej pracy na rynku lokalnym częściej deklarowali mężczyźni (28%) niż kobiety (16%), a także mieszkańcy metropolii (43%), rolnicy (43%) oraz osoby zatrudnione w prywatnym gospodarstwie rolnym (35%). Trudności ze znalezieniem jakiegokolwiek pracy częściej niż przeciętnie zgłaszali bezrobotni (43%), osoby określające swoje warunki materialne jako złe (26%) oraz zajmujące się domem (21%) – zob. tabelę aneksową 4.

W sierpniu poprawiły się zarówno oceny aktualnej sytuacji w zakładach pracy, jak i jej prognozy. Spadło nieco poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia. Niewielki pesymizm widoczny był również w postrzeganiu przez pracujących zarobkowo sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

Opracowała

Edyta Umańska